

Покренута иницијатива „1.000 жена“

ЗАПОШЉАВАЊЕ

18.6.2017.

МАГАЗИН

42

- Више од половине радно способних жена на селу формално је незапо-
слено. - Три од четири жене раде без плате, а само дванаест одсто њих
власнице имовине што води ка ставу да представљају занемарени потен-
цијал за друштвени и привредни развој. – Иницијатива под називом
„1.000 жена“ резултат жеље да се допринесе смањењу сиромаштва, еко-
номском оснаживању и афирмацији улоге жена у локалној заједници и
руралној економији. - Да би једна жена на овај начин остварила додатне
приходе потребно је да произведе и прода 14 рукотворина средње сло-
жености, за шта се утроши око 40 сати рада

ЖЕНА НА СЕЛУ

Координационо тело за родну равноправност Владе Србије у сарадњи са Етно мрежом и Националном алијансом за локални економски развој покренуло је иницијативу за упошљавање хиљаду жена у руралним подручјима у наредних годину дана на пословима израде традиционалних рукотворина као пословних и дипломатских поклона.

Иницијатива под називом „1.000 жена“ упућена је друштвено одговорним компанијама, институцијама и амбасадама, које набавком финих

рукотворина за потребе репрезентације могу да допринесу економском оснаживању жена и младих на селу и очувању културног наслеђа земље.

На представљању ове иницијативе потпредседница Владе Србије, председавајућа Координационог тела за родну равноправност и покровитељ акције проф. др Зорана Михајловић подсетила је да је више од половине радно способних жена на селу формално незапослено. Податак да три од четири жене раде без плате, а да су само дванаест одсто њих власнице имовине,

води ка ставу да тако представљају занемарени потенцијал за друштвени и привредни развој. Настојање да се рад жена на селу вреднује на адекватнији начин повод је да потпредседница Владе свим званичницима са којима се састаје поклања традиционалне српске производе које израђују жене на селу. Уједно је потврдила да је иницијатива резултат жеље да се допринесе смањењу сиромаштва, економском оснаживању и афирмацији улоге жена у локалној заједници и руралној економији.

На свечаности у Скупштини града Београда представљена је интернет страница www.1000zena.rs, која садржи информације о најлепшим рукотворинама из свих крајева Србије и предметима израђених од природних материјала старим техникама као што су вез и златовез, нецање, пуствовање, ткање, хеклање. На сајту је почео да откуцава и „Сат запошљавања“, бројач који ће пратити колико је жена упослено.

Председница Етно мреже и извршна директорка Националне алијансе за локални економски развој Виолета Јовановић потврђује жељу да се у наредних годину дана обезбеди посао за хиљаду жена у трајању од најмање три месеца. Да би једна жена на овај начин остварила додатне приходе за своје домаћинство, потребно је да произведе и прода 14 рукотворина средње сложености, за шта утроши око 40 сати рада, а и то је повод за позив друштвено одговорним организа-

цијама да се прикључе и подрже хиљаду жена.

Из Националне алијансе поручују да је, осим куповине аутентичних рукотворина жена из Етно мреже као пословног и протоколрног поклона, подршку могуће пружити и у виду помоћи за дизајн и паковање производа, промоције, организовање специјализованих обука, радионица за децу и младе и јавних радова, а од градова и општина очекује се да програме упушљавања подрже кроз родно буџетирање и отварање етно галерија.

Иницијативу „1.000 жена“ подржали су амбасадор Норвешке Арне Санес Бјорнстад, потпредседник Народне скупштине проф. др Владимир Маринковић, генерални директор компаније ЦРХ Фредерик Обе и други представници пословне заједнице, институција и дипломатског кора.

У широкој лепези производа у српској традицији изузетно је значајна симболична вредност пешкира у обре-

дима који прате важне догађаје у животу човека као што су свадба, рођење детета, крштење, подизање куће, дочек гостију, даривање цркви. Традиционални српски пешкири су најчешће израђивани од кудељног, ланеног, памучног, свиленог и тканог платна, а украшени флоралним и геометријским мотивима у техници веза, златовеза и руком рађене или нецане чипке. За израду је потребно око деведесет сати рада, а као пословни поклон пешкири симболизују пријатељство и однос заснован на поверењу и уважавању.

Азбука се најчешће користила као „везилачка почетница“, као први комад младе везиље и модел за ширење просветитељских идеја са циљем описмењавања становништва. Корени златовеза су у Византији, где је вештина веза била веома цењена, а вез златном и сребрном жицом био је привилегија богатог слоја грађана и свештенства. Познато је да су у средњовековној српској држави на двору

18.6.2017.

МАГАЗИН

44

ношене одоре од свиле и кадифе украшене златовезом, с њиме се касније украшавала и свечана градска одећа. Монахиња Јефимија је после битке на Косову 1402. извезла похвалу „великом кнезу Лазару“ на свиленој тканини користећи златни конац. Опремљена у пригодни рам азбука постаје рафиниран детаљ који употпуњује сваки ентеријер, а процењује се да је за вез златним концем потребно шездесет сати рада.

Минијатура представља јединствену жирирану манифестацију у области рукотворина која мотивише жене и младе да се учешћем на изложби афирмишу и добију признање струке и јавности за свој рад. Раде се у традиционалним техникама, вез, златовез, нецање, ткање, грнчарија, пуствовање, плетење и чипка, а спајају уметност и вештину, традиционално и савремено, индивидуално и колективно, и одишу заборављеним духом народне уметности. Ткање, нецовање и златовез кори-

шћењем платна, конца и вуне до коначног производа траје и до четрдесет сати.

Пустовање је најстарија традиционална техника обраде текстила која подразумева вишечасовно трљање вуне топлем водом и сапуном. Техника је превасходно била заступљена у планинским пределима а пустовани комади, шатори, мадраци, одећа, обућа, играчке и украсни предмети потребни у домаћинству, били су огледало богатства породице и броја оваца, те је ова техника постојала код свих народа, посебно у планинским подручјима.

Пустовањем се данас израђују употребни и декоративни комади, мотиви заступљени на подметачима су преузети са декоративне пластике манастира Хиландара, а време израде достиже шеснаест сати.

Ткани комади за столице и сто су се показали врло практичним детаљима који пословном простору, или кућном ентеријеру, дају топлину и оплемењу-

ју га као осавремењени и рафинирани елементи српске традиције. Различитих дезена са утканим аутентичним мотивима стапарског и пиротског ћилима могу се уклопити у сваки простор, а за израду је потребно осам сати.

Простирке и подметачи са мотивима са стапарског и пиротског ћилима су препознатљив српски бренд. Израђују се захтевном техником клечања, са мотивима корњаче и руже, где свака пара има своју симболику и пружа топлину и оплемењује животни и пословни простор.

Стапарски ћилим је, уз пиротски, најпознатији аутохтони српски ћилим, настао у домаћој радиности у селу Стапар, у Бачкој, на северозападу Војводине, у 18. веку. Пиротски и стапарски ћилими су обично ткани у пару са препознатљивим мотивима које су веште ткаље подигле на ниво народне уметности, а за ткање предмета од памука и вуне потребно је четрдесетак сати.

Т. Радовановић
Фото: НАЛЕД